

**ΕΞΕΤΑΣΤΕΑ ΥΛΗ ΕΝΙΑΙΑΣ ΤΕΛΙΚΗΣ ΓΡΑΠΤΗΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ
ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΣΧΟΛΙΚΗ ΧΡΟΝΙΑ 2025-2026**

Αρχαία Ελληνική Γλώσσα

1. Ξενοφώντας Ἀγησίλαος 7.1-2, *Η φιλοπατρία του Αγησιλάου* (Ὦς γε ... λατρεύων). Αρχαίοι Ἑλληνες Ιστοριογράφοι, σελ. 202
Κατανόηση και απόδοση του κειμένου στα Νέα Ελληνικά
Λεξιλογικά: π.χ. ἀφίσταμαι / ἐπίσταμαι, πράττω, τίθημι
Αρχικοί χρόνοι στην ενεργητική και μέση φωνή ομαλών ρημάτων και των: λέγω, εἰμί, πράττω, ἄρχω
2. Ξενοφώντας Ἀγησίλαος 7.2-3, *Παιδαγωγός* (Τίς γὰρ ἂν ἠθέλησεν ... σωφρονῶσιν). Αρχαίοι Ἑλληνες Ιστοριογράφοι, σελ. 202
Κατανόηση και απόδοση του κειμένου στα Νέα Ελληνικά
Λεξιλογικά: π.χ. φέρω, πείθω
Αρχικοί χρόνοι στην ενεργητική και μέση φωνή ομαλών ρημάτων και των: πείθω, φέρω, δεῖ
3. Ξενοφώντας Ἀγησίλαος 11.14-16, *Τελικός ἔπαινος*. Αρχαίοι Ἑλληνες Ιστοριογράφοι, σελ. 219
Μόνο κατανόηση, όχι απόδοση του κειμένου στα Νέα Ελληνικά
Λεξιλογικά: π.χ. γηράσκω, δύναμαι, φαίνομαι, γίγνομαι
Αρχικοί χρόνοι στην ενεργητική και μέση φωνή ομαλών ρημάτων και των: δοκεῖ, ἔχω, γίγνομαι
4. Ξενοφώντας Ἑλληνικά 2.2.3-4, *Η Πάραλος αναγγέλλει τη συμφορά*. Αρχαίοι Ἑλληνες Ιστοριογράφοι, σελ. 63
Κατανόηση και απόδοση του κειμένου στα Νέα Ελληνικά
Λεξιλογικά: π.χ. ἀγγέλλω, ποιέω-ποιῶ, πόλις
Αρχικοί χρόνοι στην ενεργητική και μέση φωνή ομαλών ρημάτων και των: ἀφικνοῦμαι, ἀγγέλλω, πάσχω, ποιέω-ποιῶ
5. Ξενοφώντας Ἑλληνικά 2.3.52-53, *Η αντίδραση του Θηραμένη* (Ἀκούσας ταῦτα ὁ Θηραμένης ... ὑμῶν ἐκάστου). Αρχαίοι Ἑλληνες Ιστοριογράφοι, σελ. 86
Κατανόηση και απόδοση του κειμένου στα Νέα Ελληνικά
Λεξιλογικά: π.χ. ἀκούω, γιννώσκω
Αρχικοί χρόνοι στην ενεργητική και μέση φωνή ομαλών ρημάτων και των: ἀκούω, γιννώσκω
6. **Γραμματικά φαινόμενα**
 - Δευτερόκλιτα επίθετα
 - Φωνηεντόληκτα και συμφωνόληκτα επίθετα Γ΄ κλίσης
 - Ομαλά και ανώμαλα παραθετικά επιθέτων και επιρρημάτων
 - Δεικτικές αντωνυμίες
 - Κτητικές αντωνυμίες
 - Αναφορικές αντωνυμίες (ὅς/ ἧ/ ὅ, ὅστις/ ἧτις/ ὅ,τι)
 - Ερωτηματική και αόριστη αντωνυμία: τίς /τί, τίς /τῖ
 - Εγκλίσεις του ρήματος εἰμί στον ενεστώτα και μέλλοντα
 - Εγκλίσεις βαρυτόνων ρημάτων στον ενεστώτα, μέλλοντα, αόριστο και παρακείμενο Ε.Φ. και στον ενεστώτα, μέλλοντα και αόριστο Μ.Φ.
 - Αόριστος Β΄ Ε.Φ. και Μ.Φ.

7. Συντακτικά φαινόμενα

- Μονόπτωτα ρήματα με αντικείμενο σε αιτιατική, γενική και δοτική
- Σύστοιχο αντικείμενο
- Ταυτοπροσωπία, Ετεροπροσωπία, Απρόσωπη Σύνταξη
- Δίπτωτα μεταβατικά ρήματα
- Ομοιόπτωτοι ονοματικοί προσδιορισμοί
- Επιθετική και Επιρρηματική μετοχή
- Εμπρόθετοι προσδιορισμοί (μόνο τα είδη που απαντούν στα κείμενα)
- Α΄ και β΄ όρος σύγκρισης
- Δευτερεύουσες ειδικές προτάσεις
- Δευτερεύουσες αιτιολογικές προτάσεις
- Δευτερεύουσες τελικές προτάσεις
- Ενεργητική και Παθητική Σύνταξη, ποιητικό αίτιο

8. Ορθογραφία

Ξενοφώντος *Άγησίλαος* 7.2-3, *Παιδαγωγός* (*Τίς γὰρ ἂν ἠθέλησεν ... σωφρονῶσιν*)
Εναλλακτικού τύπου ασκήσεις ορθογραφίας, όχι υπαγόρευση.

9. Αντίστροφο

10. Θεματογραφία

Αρχαία Ελληνική Γραμματεία

Θουκυδίδη Δημηγορίες

1. Εισαγωγή

α. Θουκυδίδης: Βασικές σοφιστικές απόψεις (μόνο οι δισσοί λόγοι), σελ. 13

β. Η μέθοδος του Θουκυδίδη, σελ. 16-17

γ. Εισαγωγή στον *Διάλογο Μηλίων και Αθηναίων*: Φύση και χρονολογία της σύνθεσης του Διαλόγου, σελ. 93-95. Ανάλυση του Διαλόγου, σελ. 95-96

2. Θουκυδίδη Δημηγορίες, *Διάλογος Μηλίων και Αθηναίων*, §§ 101-113, σελ. 102-113

Σημειώσεις:

- Όλα τα κεφάλαια και οι συναφείς δείκτες επιτυχίας και επάρκειας περιγράφονται αναλυτικά στον Προγραμματισμό και στο Αναλυτικό Πρόγραμμα του μαθήματος:
https://sch.cy/sm/439/programmatismos_archaia_a_lyk_pros.pdf
<https://archm.schools.ac.cy/index.php/el/archaia/analytiko-programma>
- Βάσει του Προγραμματισμού, «Οι μαθητές/μαθήτριες αξιολογούνται και σε λεξιλόγιο, γραμματικά και συντακτικά φαινόμενα που διδάχθηκαν στο Γυμνάσιο» (Τόνοι και πνεύματα, Α΄, Β΄ και Γ΄ κλίση ουσιαστικών, Προσωπικές αντωνυμίες, Οριστική βαρυτόνων ρημάτων, Βασικοί όροι πρότασης κ.λπ). Βλ. Συνοπτικό πίνακα γραμματικών και συντακτικών φαινομένων Γυμνασίου https://sch.cy/sm/439/synoptikos_pinakas_fainomenon_gym.pdf
- Η κατανόηση του κειμένου προϋποθέτει την αναγνώριση των λεξιλογικών, γραμματικών και συντακτικών στοιχείων που δομούν το νόημά του. Για ενδεικτικούς τύπους ασκήσεων αξιολόγησης της κατανόησης κειμένου βλ.:
https://sch.cy/sm/443/enallaktikoi_tropoi_axiologisis_metafrasis.pdf

- Νοείται ότι οποιοδήποτε μέρος της διδακτέας ύλης δεν περιλαμβάνεται στην εξεταστέα ύλη πρέπει οπωσδήποτε να διδαχθεί, καθώς αποτελεί πυρηνική γνώση και -ειδικά για την Αρχαία Ελληνική Γλώσσα- είναι προαπαιτούμενο για τα Αρχαία Ελληνικά Κατεύθυνσης στη Β΄ Λυκείου.